

Övergripande kommentar 2018-03-31

Beräknat resultat för Tranås kommun 2018: - 11,7 mkr (budget 22 mkr), resultatet för kommunkoncernen är 19,8 (budget 52 mkr)

Makroekonomisk utveckling i Sverige

Aftonbladet har granskat samtliga 290 kommuners budget för innevarande år och det visar sig att det kan förväntas stora besparingar inom svensk välfärd.

SKL beskriver kommunernas framtida situation att det under kommande mandatperiod kommer att saknas 62 miljarder kr. –Vi kan inte fortsätta som i dag, så är det. Då ökar gapet mellan intäkterna och kostnaderna med ungefär 20 miljarder per år, säger Annika Wallenskog, chefsekonom på Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Kommuner och landsting har länge ökat resurserna till välfärden mer än vad demografin – befolkningens sammansättning – egentligen har motiverat. Det beror på att invånarna stadigt efterfrågar mer och bättre välfärd.

I genomsnitt har kostnaderna stigit 1 procent årligen utöver det demografiska trycket. Det har klarats med höjda skatteuttåg och ökade statsbidrag. Rent matematiskt är problemet enkelt: Höj skatten med 1:95 i kommunerna och 0:85 i landstingen så är det löst.

I praktiken är det knappast möjligt. Förslag om skattestopp eller ekonomiska straff för skattehöjande kommuner är redan ute på banan.

– Det är inte rimligt med skattestopp. Men det är heller ingen som tror att skattehöjningar är någon bra lösning. Kommuner och landsting kommer att behöva hitta nya sätt att arbeta, digitalisera och bli effektivare, säger Annika Wallenskog.

Hur passar ett valår in i den ekvationen? Människor vill ha mer och bättre välfärd. Mer och bättre blir då gärna vad politiker lovar vid val. Men nu saknas resurser till valfläsk.

(<https://www.dagenssamhalle.se/nyhet/underskotten-vaxer-i-valfarden-20720>)

Befolkningen i yngre och äldre åldrar ökar mer än antal personer i yrkesverksam ålder. Behovet av verksamhetsökning tilltar mer än det som beräknas kunna finansieras genom ökad sysselsättning och därmed ökade skatteintäkter.

Trots en ökad konjunktur beräknas resultaten i kommunerna att försämrats. I många resultat ingår även rea- och exploateringsvinster så det är svårt att uppskatta hur resultaten egentligen ligger till. Investeringstrycket är också högt i alla kommuner. Det beror på den växande befolkningen och behovet av att renovera eller ersätta äldre lokaler och anläggningar samt även nybyggnationer av samma fastigheter. Denna utveckling ser ut att fortsätta framåt och det innebär ökade kostnader för avskrivningar och räntor som gör ekvationen ännu svårare att få ihop.

Omvärldsanalys

Det är inte bara Tranås kommun som har det ekonomisk svårt i dagsläget, det är även inom den sociala sektorn som underskott uppstår i andra kommuner. Alla kommuner agerar och en kommun som vidtog åtgärder är Mörbylånga kommun. De sparade bland annat in på minskat

underhåll på gator och fastigheter samt vakansprövning av lediga tjänster. Kommunen tillsatte inte heller lediga tjänster samt blev återhållsam med annonsering och en striktare styrning kring inköp. Besparingar som ger effekter på längre sikt är att kommunen behöver hitta nya effektiva och hållbara arbetssätt, få till en beteendeförändring hos alla medarbetare samt ta tillvara medarbetarnas engagemang och kompetens för att identifiera uppgifter som inte längre skapar mervärde”, skriver Mörbylångas kommunstyrelse i ett pressmeddelande.

– Det är stor vikt att ha en budget i balans. Annars kan vi inte genomföra investeringar i framtiden, säger Ann Willsund.

Mörbylångas kommuns mål var att få en budget i balans till 2018 och så blev fallet då de vände sitt underskott till ett överskott år 2017. Helt klart hade resultatet inte blivit så här bra om inte alla medarbetare hjälpt till i den situation som uppstod, säger **Ann Willsund**, kommundirektör, i ett pressmeddelande (<http://24kalmar.se/2018/04/05/efter-kraftiga-besparingar-kommunen-visar-upp-stort-plus/>)

Ekonomisk analys av verksamheterna

Efter första kvartalet uppvisar våra största nämnder ett prognostiserat underskott varav socialnämndens är över 30 mkr. Underskottet beror på konsultkostnader; köp av vårdplatser (ökat kundbehov och lokalbrist); kostnader pga. förändring av verksamhet (bl a trygg hemgång och förändringar/flyttar inom särskilt boende) vilket initialt kräver extra personal. Heltidsmöjlighet för personal skapar överskottstider mot schemalagt behov. Antalet kunder som flyttas från integrationsenheten till ekonomienheten (pga. att kunderna ej är självförsörjande) bidrar till ökade kostnader för ekonomiskt bistånd. Regionen och kommunerna har kommit överens om tidigare hemgång av kunder. Detta kan medföra högre kostnader. Försäkringskassan har blivit mer restriktiv i sin bedömning vilket ger ökade kostnader för kommunen.

Staten har genom lagändring lagt över ansvaret för spelmissbruk till kommunerna. Vidare överväger staten att ge kommunerna ett förlängt ansvar för ensamkommande flyktingar som fyllt 18 år och ännu inte fått uppehållstillstånd.

Alla nämnder får vidta åtgärder för att få en ekonomisk balans och alla nämnder har beskrivit vissa åtgärder som görs för att uppfylla kommunfullmäktiges mål om att 1 % skall effektiviseras och 1 % skall finnas som en buffert i förvaltningarna. Det kommer att bli tufft för alla verksamheter och det krävs arbetsinsatser från alla medarbetare inom hela kommunen. Politiskt är det viktigt att ta beslut som följer återhållsamhet och att alla medarbetare blir delaktiga och medvetna om Tranås kommuns befintliga läge.

Verksamheten Ständiga förbättringar arbetar med kvalitet i hela kommunen och har ett högt tryck utifrån verksamheterna som gärna vill ha stöttning och hjälp i förbättringsarbete. Som en del i den fortsatta satsningen på ständiga förbättringar och välfärdsteknologi arbetar personalen i våra verksamheter med processkartläggningar för att öka effektiviteten och hitta smidigare vägar till samarbete med kunden i centrum.

Tranås kommuns medarbetare och invånare skall vara mycket stolta över alla sina verksamheter då det pågår många aktiviteter och händelser i vår kommun. Mer information om händelser finns i prognoskommentarerna från varje nämnd och bolag.

Ekonomisk analys Tranås kommun

Jämfört med den prognos SKL presenterade i december (cirkulär 17:68) är skatteunderlagets ökningstakt nedreviderad. Det beror främst på att 2017 års lönesumma överskattades och att löneökningstakten har reviderats ner för hela avtalsperioden 2017–2019.

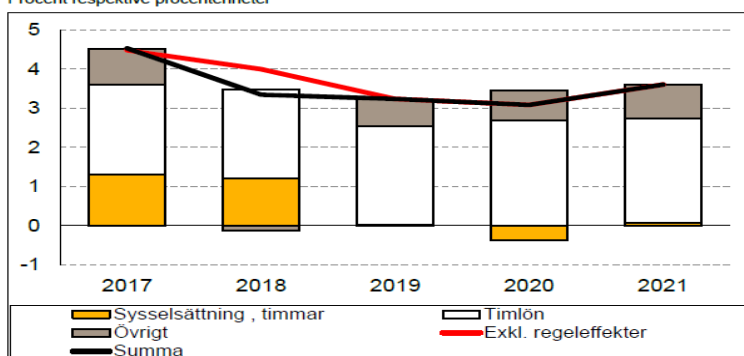
Sysselsättningsutvecklingen ser samtidigt fortsatt stark ut och högkonjunkturen väntas bestå 2019 ut. I den senaste aktuella prognosen räknar SKL med att återgången till balans på arbetsmarknaden sker först 2020.

Tranås kommun har valt att gå på de prognoser som SKL levererar och då kan det bli justeringar i enlighet med både ökning och minskning av skatteunderlaget.

Tranås kommunkoncerns resultat prognosticeras till 20 mkr jämfört med budget så är det 52 mkr sämre. Försämringen består av att nämnderna använder 33 mkr mer medel än vad som är budgeterat. I finansdelen är prognosen något högre än budget och beror på lägre skatteintäkter. För 2017 var det en korrigering på 2,4 mkr och för 2018 är slutavräkningen 0,9 mkr. Försämringen jämfört med budgeterade skatteintäkter beror på att SKL prognostiserar att antalet arbetade timmar skulle ha varit högre för 2017 än vad utfallet blev. Försämringen leder till en snabb uppbromsning av skatteunderlagstillväxten. Det innebär att ett betydande glapp riskerar uppstå mellan kommunsektorns intäkter och de kraftigt växande behov av skola, vård och omsorg som den snabba befolkningsutvecklingen för med sig.

SKL beskriver skatteunderlagsförändringen framöver; alla kommuner har vant sig vid en stark ökning under konjunkturuppgången 2010–2016, men den kommer framöver att dämpas betydligt (diagram 1). Efter flera år med ökningstal över 4½ procent förväntas en mer genomsnittlig ökningstakt i år och därefter ett par år med relativt svag ökning. Det främsta skälet är att arbetade timmar utvecklas betydligt svagare när vi närmar oss konjunkturtoppen, minskar 2020 och bara ökar marginellt 2021. Även pensionsinkomsterna ökar i långsammare takt från och med i år. Detta motverkas endast i viss utsträckning av att lönerna väntas stiga snabbare.

Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter
Procent respektive procentenheter

Källa: Skatteverket och SKL.

Verksamheterna använder 101,5 % av skatteintäkterna vilket innebär att vi i nuläget inte uppnår Kommunfullmäktiges mål på 98 %.

Investeringarna inom Tranås kommun beräknas till 106 mkr, med bolagen hamnar prognosen på 328 mkr vid året slut. Stora investeringar som är igång är Tingshusbron, digital agenda, Näckströms personalbyggnad, Mostugan och Fröafall, Övrarp/Krämarp VA ledningar, asfalteringar.

Ekonomisk sammanställning

	Budget 2018	Utfall 20180331	Utfall i % av budget	Prognos lagd 20180331	Prognos i % av budget	Skillnad budget minus prognos, mkr
DRIFREDOVISNING PER NÄMND & BOLAG (Mkr)						
Kommunfullmäktige	5,7	1,1	19%	5,7	99,4%	0,0
Kommunstyrelse	89,5	18,9	21%	89,1	99,5%	0,4
Bygg- o Miljönämnd	6,9	2,2	31%	6,1	87,7%	0,8
Teknik- o Griftegårdsnämnd	47,6	13,4	28%	47,3	99,4%	0,3
Kultur- o Fritidsnämnd	41,9	9,9	24%	41,5	99,0%	0,4
Barn- o Utbildningsnämnd	457,6	127,6	28%	460,3	100,6%	-2,8
Socialnämnd	447,3	133,4	30%	479,7	107,2%	-32,4
NETTO EXKL FINANSEN	1 096,5	306,4	28%	1 129,6	103,0%	-33,2
Finansiella poster externt	-2,7	-0,1	5%	-5,6	210,2%	2,9
Finansiella poster internt	-10,9	-2,3	21%	-9,1	83,8%	-1,8
Finansverksamhet	19,5	3,5	18%	18,6	95,6%	0,9
Skatteintäkter	-816,8	-203,8	25%	-814,4	99,7%	-2,4
Generella bidrag	-307,4	-76,0	25%	-307,4	100,0%	0,0
Extra ordinära intäkter	0,0	0,0	-	0,0	-	0,0
NETTO FINANSEN	-1 118,3	-278,8	25%	-1 117,9	100,0%	-0,4
ÅRETS RESULTAT TRANÅS KOMMUN	-21,9	27,6	-126%	11,7	-53,6%	-33,6
Tranås stadshus AB	4,0	0,3	8%	3,0	-1,0	1,0
AB Tranås bostäder	-16,2	-3,9	24%	-16,2	0,0	0,0
Tranås Energi AB	-18,2	-14,1	78%	-18,3	-0,1	0,1
ÅRETS RESULTAT TRANÅS KOMMUN KONCERN (innan skatt och bokslutsdispositioner)	-52,2	9,9	-19%	-19,8	0,4	-32,4
Skattefinansieringsgrad	98,3%	109,9%		101,5%		
	Budget 2018	Utfall 20180331	Utfall i % av budget	Prognos lagd 20180331	Prognos i % av budget	Skillnad budget minus prognos, mkr
INVESTERINGAR (Mkr)						
Kommunfullmäktige	0,2	0,0	0%	0,2	124,2%	0,0
Kommunstyrelse	26,3	5,9	23%	28,9	110,1%	-2,6
Bygg- o Miljönämnd	0,8	0,9	0%	0,1	0,0%	0,7
Teknik exkl taxverksamhet	13,6	2,9	21%	28,6	209,3%	-14,9
Taxverksamhet VA/AV	30,2	2,9	10%	18,4	61,0%	11,8
Griftegårdsnämnd	0,4	0,0	0%	0,4	100,2%	0,0
Kultur- o Fritidsnämnd	3,7	0,7	19%	3,7	101,2%	0,0
Barn- o Utbildningsnämnd	10,2	0,5	5%	10,2	100,0%	0,0
Socialnämnd	15,4	0,7	4%	15,4	100,2%	0,0
Årets investeringar, Tranås kommun	100,7	14,5	14%	106,0	105,2%	-5,3
AB Tranås bostäder	150,0	26,3	18%	140,0	93,3%	10,0
Tranås Energi AB	72,0	4,6	6%	72,0	100,0%	0,0
Årets investeringar Tranås Kommunkoncern	322,7	45,5	14%	318,0	98,5%	4,7

Framtiden

Tranås kommuns verksamheter vill möta framtidens utmaningar genom kompetensutveckling, kreativitet, omvärldsspaning, nya arbetsmetoder, förse alla kommunens invånare med el, fjärrvärme, fiber, få fart på bostadsbyggnationer samt även byggnationer inom skola och äldreomsorg för att kunna möta de framtida behoven. All utveckling skall leda till ökad kvalitet för kunden samt en bra arbetsmiljö för alla våra medarbetare.

En god ekonomisk hushållning måste hållas för att Tranås kommun skall kunna behålla en god ekonomi även i framtiden. Det betyder att återhållsamhet måste vidtas i alla nämnder samt att Tranås behöva hitta nya arbetsätt, digitalisera och bli effektivare.

Styrkortsuppföljning

Målredovisning utifrån Kommunfullmäktige styrkort	Mål	Utfall 20171231	Utfall 20180331
Andelen som avslutar SFI utbildning på nivå D/jobb öka	62	17	10
Befolkningsökning - mål 20000 år 2025	18 944	18 894	18 972
Nämndernas kostnadsandel av skatter & bidrag max 98 %	98,0%	100,5%	101,9%
Soliditet - 20% av tillgångarna är betalda med tidigare års överskott	20,0%	31,5%	-
Öka andelen 20-åringar med slutbetyg från gymnasiet	93,0%	81,3%	73,9%
Öka elever med eftergymnasiala studier 25-29 år 1% årligen	27,0%	i.u.	-
Antalet hushåll med försörjningsstöd ska minska	220	266	262
Tillgänglighet till bredband för alla medborgare	80,0%	93,0%	97,0%
Öka antalet självservice-tjänster	10	24	-
Tranås ska nå topp 20 i Svenskt näringslivsranking	23	21	-
Öka gymnasieelever som arbetat med UF/entreprenörskap	50	77	77
Målredovisning utifrån Kommunstyrelsens styrkort	Mål	Utfall 20171231	Utfall 20180331
Minska antalet 16-20 åringar som ingår i gruppen kommunalt aktivitetsansvar	31	28	30
Lönesamtal för alla medarbetare ska registreras	100,0%	58,0%	-
Minska medarbetarnas sjukfrånvaro	4,9%	6,3%	6,2%
Öka andelen heltidstjänster	81,0%	74,20%	-
Medarbetarsamtal för alla medarbetare ska registreras	100,0%	56,0%	-
Antal öppet arbetslösa och i program med aktivitetsstöd ska minska	704	771	788
Alla chefer ska genomgå coachingsprogram-ständiga förbättringar	80,0%	36%	-
Kvalitetsledningssystem genomfört i Tranås kommun	80,0%	100%	100,0%
Målredovisning utifrån Bygg- och miljönämndens styrkort	Mål	Utfall 20171231	Utfall 20180331
Antal möjliga nya lägenheter på antagna detaljplaner	170	228	228
Antal inventerade avlopp	100	104	0
Areal för planerad industrimark (ha)	50	46	46
Antal E-tjänster Miljö	2	1	1
Antal E-tjänster Bygg	1	0	0
Antal bygglov	210	241	35
Godkända ventilationssystem (OVK)	75%	83%	83%
Antal livsmedelsinspektioner	150	181	17
Antal hälsoskyddsinspektioner	75	75	33
Antal miljöskyddsinspektioner	146	133	1
Målredovisning utifrån Teknik- och griftegårdsnämndens styrkort	Mål	Utfall 20171231	Utfall 20180331
Omläggningstid asfalt 34 år	34 år	90	0
E-tjänster	1 år	1	0
Praktikplatser varje år	3	8	0
Gator och vägar 2016, NMI 58 %	59%		0
Gång- och cykelbanor 2016, NMI 59 %	60%		0
Renhållning 2016, NMI 74 %	75%		0
Vatten och avlopp 2016, NMI 85 %	85%		0
Kommuninfo sociala medier /år	5	5	3
Examensjobb	1	0	1
Trafiksäkerhetshöjande åtgärder	5	7	1

Målredovisning utifrån Kultur- och fritidsnämndens styrkort	Mål	Utfall 20171231	Utfall 20180331
Antal nya bildningsaktiviteter/ möjligheter	3	5	1
Antal riktade satsningar för att öka allas möjligheter till delaktighet	4	50+	05-jan
Antal aktiviteter som ger högre grad av självservice och ökad tillgänglighet	4	5	0
Antal aktiviteter tillsammans med närings-/föreningsliv med fokus på kreativitet	10	50+	1
Målredovisning utifrån Barn- och utbildningsnämndens styrkort	Mål	Utfall 20171231	Utfall 20180331
Andelen som avslutar SFI utbildning på nivå D/jobb öka	62	17	10
Öka andelen 20-åringar med slutbetyg från gymnasiet	93,0%	81,3%	73,9%
Öka elever med eftergymnasiala studier 25-29 år 1% årligen	27,0%	i.u.	-
Minska antalet 16-20 åringar som ingår i gruppen kommunalt aktivitetsansvar	34	28	30
Öka gymnasieelever som arbetat med UF/entreprenörsskap	50	77	77
Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9	227	218	218
Andel elever med gymnasieexamen inom 3 år, %	90,0%	90,5%	-
Andel elever i eftergymnasiala studier inom 3 år, %	45,0%	29,8%	29,8%
Andelen anställda som har krav på legitimation, %	95,0%	78,0%	78,0%
Andelen leg. förskollärare i förskolan, %	80,0%	73,4%	74,0%
Antalet aktiviteter skola - arbetsliv i årskurs 7-9	7	7	3
Genomsnittlig väntetid för plats i förskola, dagar	15	86	56
Personaltäthet, antal barn per årsarbetare, i förskolan	5,1	5,6	5,6
Målredovisning utifrån Socialnämndens styrkort	Mål	Utfall 20171231	Utfall 20180331
Antalet hushåll med försörjningsstöd ska minska	220	266	262
Nöjd kund inom funktionshinder omsorgen skall minst vara	90	-	90
Nöjd kund inom särskilt boende skall minst vara %	90	83	91
Nöjd kund inom hemtjänst skall minst vara %	92	91	95
Kontinuitet i hemtjänsten - max antal personer hos en kund/ tvåveckorsperiod	13	13	13
Andel personer som erbjuds heltidsanställning om de så önskar % utredning	68%	55%	55%
Antalet ungdomar 18-24 år som uppbär försörjningsstöd ska minska	50	53	47
Andelen familjehem enligt normerad kostnad ska öka	75%	86%	88%
Antal aktiviteter per vecka i särskilt boende ska öka	3	3	3
Målredovisning utifrån Tranås bostäders styrkort	Mål	Utfall 20171231	Utfall 20180331
Resultat/Omsättning	5,0%	12,0%	10,9%
Uthyrningsgrad, bostäder	99,5%	99,7%	-
Uthyrningsgrad, lokaler	99,0%	99,3%	-
Maximal omflyttningsfrekvens, bostäder	16,0%	14,5%	-
Kvalitetssäkra underhållsnivån	160 kr/m ²	161 kr/m ²	-
Soliditet, lägst	16,0%	22,7%	-
Ärendehantering/Felanmälan åtgärdad inom 3 dgr	76,0%	83%	-
Energieffektivisering	170 kWh/m ²	182	182%
Antal mWh som producerats g förnybar energikällor	35,0	56	13,0
Andel eldrivna arbetsfordon	60,0%	50,0%	50,0%
Kundnöjdhet, bostäder, mäts 2019	-	-	-
Målredovisning utifrån Tranås Energi styrkort	Mål	Utfall 20171231	Utfall 20180331
Byggnation solcellsanläggning	1	0	0
Upprustning nätstationer	3	3	-
Byggnation laddstationer för elfordon	3	3	0
Genomförda energitjänster	10	6	3
Utbyggnad fjärrvärme, MWh	600	797	148
Kundprojekt avseende alternativ användning fjärrvärme	2	0	0
Nya kunder fibernät	300	434	197
Nya tjänster fibernät	1	2	2